

แนวปฏิบัติที่ดี (Best practices)

เรื่อง การดำเนินงานประหยัดพลังงานของสำนักวิทยบริการ

หลักการและเหตุผล

“...ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่มีความสำคัญควบคู่กับการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าซึ่งเป็นปัญหาร่วมกันของทุกประเทศ กล่าวคือการพัฒนา ยุ่งรุดหน้าปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และภาวะมลพิษก็ยิ่งก่อตัว และทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่กำลังประสบกับปัญหาดังกล่าวอยู่ในขณะนี้...”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2545

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงได้ยึดถือแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเล็งเห็นความสำคัญในประเด็นภาวะโลกร้อน โดยได้มุ่งพัฒนา มหาวิทยาลัยสู่ "มหาวิทยาลัยสีเขียว : Green University" และได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรเป็นอย่างดี มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน มีคณะหน่วยงานร่วมวางแผน แบบแปลนในการพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างเป็นรูปธรรม เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จในเร็ววัน ดังจะเห็นได้จาก การปลูกต้นไม้ยืนต้นเพิ่มเติม ปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายในมหาวิทยาลัยที่เขียวขจีสวยงามอย่างรวดเร็วเช่นปัจจุบัน และผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยได้มีแนวคิดเปิดโอกาสให้คณะ/หน่วยงานได้พัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ในความรับผิดชอบของตนให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยสีเขียวอีกด้วย

สภาพปัจจุบันของสำนักวิทยบริการ มีการรณรงค์เพื่อลดการใช้พลังงาน สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย แต่ก็ยังเป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีที่สุด สามารถลดการใช้พลังงาน ประหยัดพลังงานให้ได้มากที่สุด การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สีเขียว (Green Library) จึงเป็นอีกแนวคิดหนึ่งในการช่วยลดภาวะโลกร้อน สอดรับแนวพระราชดำริด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นข้อตกลงร่วมกันของบุคลากรในการช่วยกันดำเนินงานประหยัดพลังงานในหน่วยงานและในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะส่งผลให้ลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน และรักษาสิ่งแวดล้อมของโลก

แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

สำนักวิทยบริการได้เล็งเห็นความสำคัญของการประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อมโลก จึงได้เข้าร่วมเครือข่ายห้องสมุดสีเขียว โดยทำข้อตกลงความร่วมมือพัฒนาสำนักวิทยบริการสู่ห้องสมุดสีเขียวกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยและสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ.2558 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ มีการประชุมหารือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการประหยัดพลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นำมากำหนดเป็นแนวทางร่วมกันในการประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งในหน่วยงานและในชีวิตประจำวันของบุคลากร แล้วมีการปรับปรุงกระบวนการตลอดมา ทำให้ได้มาตรฐานการประหยัดพลังงาน ดังนี้

มาตรการประหยัดพลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. ด้านการปรับอากาศ

- 1.1 เปิดเครื่องปรับอากาศในช่วงเวลา 9.30 น.-10.00 น. ปิดในช่วงเวลา 17.30 น.-18.00 น.
(เปิดบริการ เวลา 8.00 น. ปิดบริการ เวลา 20.00 น.)
- 1.2 ตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศ 25 องศาเซลเซียสหรือมากกว่า
- 1.3 ไม่เปิดพัดลมดูดอากาศขณะเปิดเครื่องปรับอากาศ
- 1.4 ปิดประตู หน้าต่าง ผ้าม่าน หรือมู่ลี่ ให้สนิทขณะเปิดเครื่องปรับอากาศ
- 1.5 ล้างทำความสะอาดเครื่องปรับอากาศอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. ด้านจัดการไฟฟ้าส่องสว่าง

- 2.1 ปิดหลอดไฟส่องสว่างทันทีเมื่อเลิกใช้
- 2.2 เปิดกระจก เปิดผ้าม่าน หรือมู่ลี่ขณะยังไม่เปิดเครื่องปรับอากาศ แทนการเปิดไฟส่องสว่างในบริเวณที่มีแสงสว่างเพียงพอ

3. ด้านจัดการอุปกรณ์สำนักงานและเครื่องใช้ไฟฟ้าสำนักงาน

- 3.1 เมื่อปิดอุปกรณ์สำนักงานให้ถอดปลั๊กไฟทันที (ยกเว้นอุปกรณ์บางชนิด เช่น อุปกรณ์ระบบเครือข่ายทุกชนิด)
- 3.2 ตั้งโปรแกรมปิดหน้าจอคอมพิวเตอร์อัตโนมัติไว้ที่ไม่เกิน 10 นาที หลังจากไม่ได้สัมผัสคีย์บอร์ดหรือเมาส์
- 3.3 ลดการใช้กระดาษโดยการนำกระดาษที่ใช้แล้ว 1 หน้า มาทำเอกสารสำเนาหรือเอกสารที่ไม่สำคัญภายในสำนักงาน
- 3.4 เติมน้ำในเครื่องทำน้ำร้อนให้พอดีสำหรับการใช้

4. ด้านจัดการใช้ลิฟต์

- 4.1 รณรงค์ให้ใช้บันไดแทนการใช้ลิฟต์เมื่อมีการขึ้น-ลง เพียง 1-2 ชั้น
- 4.2 ใช้ลิฟต์บางตัวขนเฉพาะสิ่งของเท่านั้น

5. ด้านจัดการใช้น้ำ

- 5.1 นำน้ำจากบริเวณใต้อาคารมารดต้นไม้รอบอาคารสำนักวิทยบริการ
- 5.2 ปรับปริมาณการจ่ายน้ำให้น้อยลง
- 5.3 ปิดก๊อกน้ำให้สนิททุกครั้งเมื่อเลิกใช้
- 5.4 ตรวจสอบการรั่วซึมของก๊อกน้ำ สุขภัณฑ์ห้องน้ำ เมื่อพบเห็นการชำรุดให้แจ้งผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบ

6. ด้านจัดการน้ำมัน

- 6.1 วางแผนการเดินทางและการใช้รถทุกครั้งต้องมีการบันทึกข้อมูลการใช้รถตามแบบฟอร์มและสามารถตรวจสอบได้
- 6.2 บำรุงรักษาสภาพรถตามกำหนดการตรวจสอบ
- 6.3 ขับรถด้วยความเร็วไม่เกิน 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

7. ด้านจัดการขยะ

- 7.1 แยกขยะก่อนทิ้ง
- 7.2 ไม่ทิ้งเศษอาหารลงในอ่างล้างมือ

8. ด้านจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- 8.1 ให้ความร่วมมือในการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมตามโครงการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น
- 8.2 ปลูกต้นไม้ที่ช่วยดูดซับอากาศเสียภายในอาคาร

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

บุคลากรมีความเข้าใจทิศทางการดำเนินงานพัฒนาสู่มาตรฐานห้องสมุดสีเขียว และดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

การนำแนวปฏิบัติที่ดีไปประยุกต์ใช้

1. ใช้ประกอบดำเนินงานการประหยัดพลังงานและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแต่ละคน/กลุ่ม/งาน ในสำนักวิทยบริการ ตลอดจนการดำเนินงานพัฒนาสำนักวิทยบริการสู่มาตรฐานห้องสมุดสีเขียว
2. เผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ ของสำนักวิทยบริการเพื่อให้ผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ